

Information om remiss till Logopedmottagningen gällande elever i grundskola/ gymnasium med misstänkt språkstörning

Kriterier för remiss

Logopedmottagningens uppdrag är att utreda språkstörning.

Dyslexi och dyskalkyli utreds från 18 års ålder.

För att kunna göra en korrekt bedömning av patientens behov behöver remissen vara tydlig. Beskrivning av elevens språkliga och kommunikativa förmåga (se sid 3-5 i remissen) måste styrka språkliga svårigheter och bifogas för att Logopedmottagningen ska kunna ta ställning till aktuellt utredningsbehov.

Om remisskriterierna inte uppfylls eller om remissen är ofullständig kan remissen komma att avvisas eller skickas tillbaka till inremitterande för komplettering.

Innan en remiss skickas måste åtgärder på skolan ha vidtagits. Remisser kan skickas till Logopedmottagningen när en elev har medicinskt behov av logopedisk utredning.

Vem skriver remissen?

Remissen skrivs av person som är journalföringspliktig t ex skolsköterska, logoped eller psykolog.

Språkliga svårigheter i skolålder

En språklig utredning kan behöva göras om det föreligger uppenbara svårigheter med att ta in språklig information och/eller uttrycka sig verbalt. Exempel på språkliga svårigheter är nedsatt hörförståelse, begränsat ordförråd (både när det gäller förståelse och att uttrycka sig), felaktig grammatik och svag formuleringsförmåga samt uttalssvårigheter. Språkliga svårigheter kan också visa sig genom avvikande användning av språket som då kan leda till kommunikationssvårigheter.

Flerspråkighet

Vid misstanke om språkliga svårigheter i kombination med flerspråkighet ska det finnas språkliga svårigheter även på modersmålet för att det ska vara aktuellt med utredning vad gäller frågeställning språkstörning. Eleven måste ha vistats i svenskspråkig miljö i minst tre år innan utredning är möjlig att utföra.

För att kunna göra en korrekt bedömning av elevens språkliga förmåga är det av stort värde om ett pedagogiskt underlag, gjort av modersmåls läraren, kan komplettera det övriga pedagogiska underlaget.

Artikulatoriska svårigheter/uttalsproblematik

Vid artikulatoriska svårigheter och/eller uttalsproblematik erbjuds ett besök för bedömning samt ställningstagande till vidare åtgärd. Logopedmottagningen utför inte behandling, förutom vid mycket stora uttalssvårigheter inom området taldyspraxi.

Diagnos

Logopeden sätter medicinsk diagnos i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer, ICD-10-SE. För att få stöd i skolan krävs ingen diagnos.

Misstanke om andra svårigheter

Vid misstanke om omfattande kognitiva svårigheter eller neuropsykiatrisk problematik är det önskvärt att psykolog konsulteras innan remiss till Logopedmottagningen skickas.

Information om tester/bedömningar som bifogas

Tänk på att:

- Ange i vilken årskurs testerna utfördes.
- Ange vilken årskurs/ålder i normeringen som eleven har jämförts med.
- Ange råpoäng och vilket värde resultatet motsvarar när det jämförs med normering (percentil/stanine). Om språklig förmåga är bedömd med normerade test ska testblanketterna bifogas.
- Beskriv om test har utförts i helklass eller enskilt.
- Redovisa när manualen frångåtts (t ex när testet ges med förlängd tid eller att läraren har läst upp texten som eleven egentligen ska läsa själv).
- Ange vem som har testat eleven.

Bifoga:

- Bifoga redan utförda utredningar, t ex psykologutredning eller läs- och skrivutredning. Om det inte är möjligt att bifoga utredningen, ska informationen beskrivas i en utförlig sammanfattning.

Förändrat omhändertagande vid utredning av språkstörning på Logopedmottagningen

- Logopedmottagningen fick hösten 2024 ekonomiska medel för att vid behov genomföra en kompletterande utredning av läs- och skrivförmåga utifrån ett differentialdiagnostiskt syfte på elever som utreds för misstänkt språkstörning, vilket i vissa fall då kan leda till en dyslexidiagnos. I slutet av året kom besked om ytterligare medel för att fortsätta med detta upplägg under 2025. Det är i nuläget inte beslutat hur det blir efter det.
Detta innebär ingen skillnad gällande vilka elever ni kan remittera. Ni kan fortsatt endast remittera elever där en omfattande språklig problematik föreligger som är förenlig med misstänkt språkstörning. Ni fortsätter sålunda att remittera "samma" elever som tidigare. Det går alltså inte att remittera elever med enbart misstänkt dyslexi till Logopedmottagningen, om eleven inte är 18 år eller äldre.
Beslutet att utreda en elevs läs- och skrivförmåga tas i samband med språkutredningen av utredande logoped. Beslutet baseras på inkommen information på remissen, elevens och vårdnadshavarens uppfattning om eventuella svårigheter med läsning och skrivning samt vad som framkommer vid testning av språklig förmåga.
- Om det vid besöket bedöms att även läs- och skrivförmågan ska utredas och det har gått lång tid mellan det att remissen skrevs och utredningstillfället, kan vi vid behov be om aktuella testresultat gällande läs- och skrivförmågan.

Vid frågor kontakta Logopedmottagningen, 021-17 44 00.